

Megtiltották, hogy szeresse a feleségét

Dél-Afrikában gyakoriak a négerellenes, sajtóellenes, szerelemellenes és kommunistaellenes perek s mégis, egy egész különleges per tárgyalása zajlott: egy férfit bíróság elé állítottak, mert együtt él a saját feleségével.

A férfi 26 éves, képzett, jó megjelenésű. Felesége angol és egy két éves kislány boldog anyja. A férfi egyetlen hibája, hogy az édesanyja indiai. „Ez azt jelenti — mondotta szigorúan a johannesburgi bíróság —, hogy Ön félvér. Tudnia kellett volna, hogy együttélése egy fehér aszonnyal az erkölcstelenség elleni törvénybe ütközik, amely pedig civilizációnk és kultúránk legfontosabb oszlopa!”

Joseph Jacquesson — így hívják a vádlottat — vitatta, hogy ilyen könnyen meghatározhatná státuszát, mint ahogy a bíróság ezt állította. Joseph 1943-ban született Dél-Afrikában, és apja állampolgárságát viseli: francia és francia utléveléssel is rendelkezik. A dél-afrikai kormány számára azonban nem az állampolgárság, hanem a faj a döntő. Josephnek — indiai anyja miatt — nem engedélyezték, hogy „fehér” iskolába járjon. A roodeport-i (Dél-Afrika) indiai iskolát látogatta. 1959-ben tanulmányai további folytatására szülei Londonba küldték.

1963-ban Joseph meglátogatta szüleit. Együttal „Identity Card”-ot kért a hatóságoktól. Ezen a személyi igazolványon szerepel a név, az egyén nyilvántartási száma, állampolgársága (Dél-Afrikában élő külföldieknek is állandóan maguknál kell hordaniuk az „Identity Card”-ot) és a faji hovatartozás. A fehéreknél a nyilvántartási szám mögött egy „W” áll, a színesbőrűeknél C (Coloured) és az ázsiaiaknál (indiaiaknál, kínaiaknál stb.) egy „A”.

Amikor Joseph tíz hónappal később visszarepült Angliába, még mindig nem kapta meg az Identity Card-ját. 1964-ben azonban Londonban dél-afrikai katonai behívót kézbesítettek számára. Katonai szolgálatra azonban csak fehéreket hívtak be. Jacquesson ebből azt a következtetést vonta le: „Fehérként tartanak nyilván”. Tanulmányai folytatása miatt azonban felmentették a katonai szolgálat alól.

1966-ban Jacquesson feleségül vette az angol Barbara Filleen Jennert. 1966 júliusában a dél-afrikai nagykövetséren a maga, felesége és kislányuk, Michele számára dél-afrikai beutazási vízumot kért. Meg is kapta a vízumot és Johannesburgba repült. Onnét tovább utazott Krugersdorpba, ahol az apja él. Egyenesen a titkosrendőrség karjai közé...

Alphonse Jacquesson, az apját, 1963-ban bírói ítélet nélkül öt évre „száműzték”, mert a faji törvények ellen emelt szót. Dél-Afrikában nincs fellebbezés az ilyesfajta „száműzetések” ellen.

Az idős Jacquessonnak öt évig nem engedték meg, hogy eltávozzék Krugersdorpba. Nem engedték meg neki továbbá, hogy találkózón vegyen részt, ahol több mint hárman vannak jelen, és nem engedték meg azt sem, hogy két személynél többet meghívjon; nem látogatható nyilvános gyűléseket vagy sportrendezvényeket, nem bírálhatta a kormányzatot, és nem folytatható politikai beszélgetések.

1965-ben egy indiai barátja házában részt vett egy bridge-játszmában, amelyet, mint ismeretes, csak négyen játszhatnak. Ezért háromhavi börtönbüntetésre ítélték, mert több mint két személy társaságában volt.

Amikor Jacquesson a kislányával és fehér feleségével belépett a szüleinek krugersdorpi házába, a közelben tartózkodó rendőrök azonnal közbeléptek és a házaspárt a rendőrségre hurcolták. Hosszabb kihallgatás után Josephnek kiadták azt az Identity Card-ot, amelyet már 1963-ban kért. A nyilvántartási szám mögött egy „A” áll. Ettől a pillanattól kezdve Joseph Jacquesson a dél-afrikai hatóságok számára „félvér” volt.

A fehérek és a színesbőrűek között nemi kapcsolatot Dél-Afrikában az erkölcstelenség elleni törvény értelmében bűncselekmény, ezért a férfit letartóztatták és bíróság elé állították. Kemény ítéletre számítottak. Miután azonban világszeret nagy volt a felháborodás és a tiltakozás a „fajjalazási” ítéletek miatt (ezeket a „bűncselekményeket” hétévig terjedő börtönnel és 35 botütéssel is büntethették), a johannesburgi bíróság óvatossá lett.

Du Plessis, a bíróság elnöke, a Jacquesson-per kezdetén megróttá az újságírókat — a többi között a Stern tudósítóját is —, hangoztatva, hogy a sajtó képviselői hirtelenséggel alássák a dél-afrikai állam keresztényi alapjait. Egy órával később azonban felmentették Jacquesson és feleségét a fajjalazás vádjától.

Egészen simán azonban sem a vádlottak, sem pedig az újságírók nem úsztak meg a dolgot. Joseph Jacquessonnak köteleznie kellett magát, hogy azonnal elutazik Dél-Afrikából, a Stern viszont a legfelső dél-afrikai cenzúrahatalóság egy évre betiltotta...

Eredménytelen nyomozás a Los Angeles-i rémtett ügyében

A Reuter hírgyűjtők Polanski filmrendező barátaitól úgy tudja, hogy a meggyilkolt Sharon Tate rendőrségi boncolásának eredményei szerint a színésznő halála előtt nem fogyasztott sem alkoholt, sem kábítószert. A boncolás követke-

Barátom, a humorista

Humorista barátom sok érdekességet tud mondani a nevetésről, nevetettségéről. No, meg a nevetésségről. Humorista barátomnak készséggel elhiszem, amit mond; ebben a témában ő szaktekintély, legalább olyan, mint a táncdal-fesztivál egy zsűritagja a táncdalok megítélésében. Ellenben humorista barátom elfogult is: tudniillik azokkal a nevetésben és fől-paprikázó esetekkel szemben, amelyek nagy konkurenciája, a való élet szálit nekünk napról napra. Egyszer bosszúsán a fejére csap: hogy ez nekem nem jutott eszembe, máskor pedig lelkesedve hozza elő karikatúrákötetét, amelyiket: látod, az Elet olvas engem! Sőt: az Elet plagizál! Mit gondolsz, nem kellene ezt jelteni a szerzői jogvédőnél?

A nevetésség — bizonygatja derék cimborám — osztódással szaporodik. Megint kedvenc területéről, az Ellátó és Eltekintő Üzem egységéből emlegeti föl a példákat. Kitűdött ugyanis, hogy az egyik ELEÜ-

üzemegységénél díszes kerámiakancsokban adják a vendég elé a seritelt. A díszesség tetszett is a kiváló ellenőröknek, ám a kancsók tartalma annál kevésbé. Föl is hívták az ELEÜ legfőbb fejeleinek figyelmét arra a körülményre, hogy a kancsók egyhammaddal kevesebbet képesek befogadni a folyékony kenyérből, mely körülmény a magyar állampolgárokat jelesen megkárosítja. Az ELEÜ-vezér válaszolt, valami „közi szépen, most már minden oké!”-féle hangnemből közölte, kivonták a forgalomból a minikorsókat.

Mindaddig nyilván eszükbe sem jutott a jóhiszemű ellenőröknek, hogy tamaskodjanak: hátha netántan valaki az üzemegységénél már jövetelük előtt is tudta, mennyi fér egy sereskancsóba. Nem! Sőt, fogadjunk egy krigli sörbe: még a gondolatát is elhessegették, mint szerzetes az ördög incselkedéseit. Ne felejtőd el — mondja barátom, hogy a mi ellenőreink egytől egyig egészségesen, pirospozsgásan optimisták. Sohase gondolnak a legrosszabbra, pláne nem teszik szótát.

Hanem az egyik jóhiszemű ellenőr, kiszállván újra a csalafintaság színhelyére, ugyanazon picit csuprocskákkal találta magát szembe, mint hónapokkal azelőtt. A játékszabályok értelmében most már megsértődhetett a revízió. Meg is tette.

Szabálysértési följelentés, miely-más. Szóval alakulnak a dolgok a miniatürizálás körül —, de milyen lassan!

Más. Ugyancsak az Eltekintőnél. Százötven derek turista érkezik egyik kies csárdájukba. Iszonyú éhesek. A kapott rántottákkal vagy birka-pörkölttel viszont annyi helyet se foglal el tányérjukban, hogy a szemük kopogását tompítsa. S mit gondolsz, mivel védekeznek az üzemvezető? No?! Sohase találád ki! Neki, úgy mond, hetvenadagos konyhája van, azért kénytelen felelni az adagokat, hogy valamennyi vendégnek jusson. Hát nem egy Jóságokzámér? S mi-csoda koponya! Meg nem fordulna benne: azt a féladagot féláron is kellene ám adni.

Hát nem nevetésség? — hahotázik barátom keserűen. Mondok neked én is valamit — így én —, előfordult, hogy a PAX Nyugosztaló Vállalatnál, önállóodván a kalkulációkban, minden temetésnél a szálal nagy gyertyákat számolták fel. Egy ilyen gyertya, akár harminc halottat is kiszolgált, viszont mindannyiszor teljes árat fizetettek értük. Zseniális, mi? Ha nem volna ilyen emberek, bizisten ki kellene találni őket. Barátom fölajdul: bár csak már ott tartanánk. Mert így előbb-utóbb kisebbségi komplexuma lesz a fantáziánknak!

Simai Mihály

r ö v i d e n

— KISZ-vezetők továbbképző tanfolyama. A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium irányítása alá tartozó felsőfokú technikumok KISZ-vezetői részére augusztus 27-től 29-ig Szegeden, a Felsőfokú Vasútforgalmi Technikumban továbbképző előadássorozatot tartanak.

— Ki minek mestere? Az eddigi sikerek alapján újból megrendezik a fiatal szakmunkások számára a népszerű Ki minek mestere? versenyt. Az első alapfokú versenyt ma, csütörtökön tartják meg a szegedi DEMÁSZ klubban. A KISZ által kezdeményezett versengés országos döntője a tévékamerái előtt zajlik majd le.

— Négyezer katasztrális holddal csökkent Csongrád megyében a háztáji földterület az új földtörvény végrehajtása során. A csökkenés oka elsősorban az, hogy a volt pártoló tagság használatában levő földeket visszavonták a közösbe, részben pedig az is módosított a háztáji nagyságán, hogy a tagok részére juttatható terület nagysága is jobban differenciálódott.

— A New York-i Metropolitan Opera szeszennyítését, Verdi Aida-jának szeptember 15-re tervezett bemutatóját elhalasztották, mert mindaddig nem sikerült megkötni az új évadra szóló szerződést a zenészekkel és az előadóművészekkel. A Metropolitan elnöke közölte, hogy a tárgyalások tovább folynak a fellépési díjakról, és azonnal megkezdik az előadásokat, mielőtt sikerül megegyezősre jutniok.

— Piac. Szerdai árak: görögdiñnye 1—1.50, szőlő 5—7, őszibarack 3—6, szilva 2—5, alma 3—4, körte 4—6, zöldborsó 10—12, karfiol 5—7, fejeskáposzta 1—1.50, kelkáposzta 3—4, zöldbab 4—7, sárgarépa 2—2.50, gyökér 5—8, vöröshagyma 3, paradicsom 1.20—1.50, zöldborsó 2—3, uborka 2—5, burgonya 3—3.50, tyúk 24—26, csirke 26—30 forint kilónként, a tojást 1.60—1.70-ért adták darabonként.

Titkárnőképzés Szegeden

A TIT és a Közgazdasági Technikum egyesített időtartamú titkárnőképző tanfolyamot indít szeptemberben Szegeden. Külön tagozatot szerveznek azok részére, akik érettségiztek és külön tagozatot a nyolc általános iskolát végzettek számára. Az új tanfolyamra szeptember 10-ig lehet jelentkezni a TIT szegedi titkárságán. A tandíj 440 forint. Akik sikeresen elvégzik a titkárnőképző tanfolyamot, azok számára bizonyítványt adnak. A tanfolyamon elméleti és gyakorlati tárgyak oktatására kerül sor, és a célja, hogy a vezetők munkájukat elősegítő dolgokat megfelelő szakismeretekkel rendelkezzenek. Közlismert, hogy az új gazdasági mechanizmus körülményei között egyre nagyobb jelentősége van a titkárnői munkának. Feladatuk a vezető munkájának közvetlen támogatása, elősegítése és megkönnyítése.

— A Csehszlovák Antifasiszta Harcosok Szövetsége szlovák bizottságának meghívására szerdán reggel Pozsonyba utazott a Magyar Partizán Szövetség küldöttsége: Gábor István főtábornok és Övári Gyula, aki parancsnokként harcolt a szlovák partizánok soraiban a második világháború idején. A delegáció részt vesz a szlovák nemzeti felkelés 25. évfordulója alkalmából sorra kerülő ünnepeken.

— Avar sírok. Leletmentő ásástát fejeztek be Ozorán a székeszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum részéül. Együttesen hét, feltételezéseik szerint 670—680-ból származó avar sírt tártak fel. Két lovas harcos sírjából vas harc csákány, favegder, a bronzcsok, szép övveretek, pengyelek és más lövészszámok kerültek elő. A többi sírokban bronz fülbevalókat, csont tűtartó tégelyt, és orsógombokat találtak. Az ásástát a jövő évben folytatják.

— Nem okozott különösebb anyagi károkat az albán-jugoszláv határ közelében levő jugoszláv kisvárosban. Debarban a kedd hajnali földrengés. Jugoszláv szakemberek szerint a földlökések központja — ahol a rengés erőssége 6—7 fokot is elért — Albániában volt. Sülyos pusztítást vévzent viszont az a ciklon, amely helyenként több mint 120 kilométeres sebességgel száguldott végig, keddre virradóra a dél-adrjai tengerparton. A vihar fékat ténét ki házakat, szállodákat, kikötői berendezéseket rongált meg. A legnagyobb károkat az ismert nvaralóhelyen, Hercegnóviban keletkeztek, ahol mintegy 600 épület rongálódott meg és több mint húszan megsebesültek.

— Új műszaki raktárépítéssel gvarapodott a Szegedi Ruhagyár. A modern vonalú, vasvázas raktárházat a gyár karbantartó dolgozói rövid idő alatt készítették el. A régi műszaki raktárban termelőszalagokat helyeznek üzembe, ahol divatköpenyeket és munkaruhákat varrnak.

— A „holdrengésmérő” nem válaszol. Az Apollo-11 utasai által a Hold felszínén hagyott „holdrengésmérő” szeizmográf szombat óta nem válaszol a földi hívásokra — jelentették be kedden Houstonban. A zavar okát ezideig nem sikerült megállapítani; feltételezik azonban, hogy a szerkezet nem bírta a rendkívüli hideget.

Az első szó

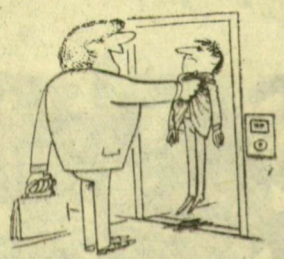
— A férjem három napig egy szót sem szólt hozzám, mert haragudott rám. Végre tegnap megszólalt.
— És mi volt az első szava?
— Hol van a dugóhúzó?

— Lopott az alkalmi fűtő. Még a fűtési időnyben dolgozott a Gutenberg utcai általános iskolában Kiss Sándor 39 éves. Szeged, Béke utca 18. szám alatti lakos, büntetést előlelt. Megleste, hogy hol tartják a napközis étkeztetésből származó pénz a kazettában, amelyből 2392 forintot lopott el. A bíróság jogerősen hathónapi szabadságvesztésre ítélte.

Tűz London üzleti negyedében

Szerdán délelőtt a járókelők és turisták arra lettek figyelmesek, hogy vastag felhő borítja el London üzleti negyedét a Toweről a Szent Pál székesegyház épületéig. Néhány kisebb robbanás is hallatszott, a forgalom leállt és hamarosan kiürült három hatalmas irodaépület. Tizenkét tűzoltó kocsi és több mint száz tűzoltó vonult ki az angol fővárosnak ebbe a legfor-

Fő a meggyőzés

— Érdeklí egy dzsúdó-tanfolyam

— Zsebrádió a divat. Úgy látszik, divat a zsebrádió, nélküle nem élet az élet, s manapság kétszer-háromszor annyit vásárolunk belőle, mint az asztali rádiókból. Szeged és Csongrád megye üzleteiben az idei első félév során 5722 zsebrádiót és 1990 darab táskát-és autórádiót adtak el, majdnem tízszer annyit, mint két évvel korábban. A nagyrádiók forgalma valamelyest csökkent: mindössze 2138 darab talált bevőre az elmúlt hat hónapban.

— Nemzetközi virágkiállítás. Magyarország is részt vesz a jugoszláviai Sisakon szeptember 19-től 23-ig rendezendő III. nemzetközi virágkiállításon. A színpompásnak ígérkező virágparádén 14 ország állít ki, s a szervezők között van a Magyarország is ismert nemzetközi szervezet, a Fleurop is. A virágkiállítás mellett konyhakertészeti bemutatót is tartanak Sisakon.

— Gábor Zsazsa nem kívánatos. San Francisco lelegégszűrésű szállodájában, a Mark Hopkins hotelben nem kívánatos vendégnek minősítették a botrányaival hírhedtét vált Gábor Zsazsa filmszínésznőt. Alláspontjukat azzal indokolták, hogy a színésznő sértegette a szálloda személyzetét, sőt egy alkalommal a szálloda egyik szoba-kisasszonyához hozzá vágott egy hajkefét.